

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 1114 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	14
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybullayev o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari.....	20
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikqal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	26
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	34
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	35
Tursunova Zulayxo Abdujibir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	38
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	44
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export.....	50
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiloy Mamasoliyevna	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari.....	53
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari.....	58
Ibodullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	61
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	65
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari.....	72
Uralov Olimjon Mahammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish.....	76
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	81
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	87
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili.....	92
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmning mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	98
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	105
Raxmanova Xurinisho Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati.....	109
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash.....	114
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati.....	118
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	
Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	126
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	131
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	137
Aminov Farrux Farxadovich	

Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	142
G. J. Jumayeva	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	145
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalini boshqarishdagi muammolar	151
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromdlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	153
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	162
Zoirov O'lmas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	168
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	172
Иноятowa Камолa Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	176
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	180
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	186
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	193
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	197
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	202
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi	207
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi	211
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	220
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	224
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленности развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	231
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамидова Мафтуна Турсуналт кизи	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	236
Шермаматова Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршиджон Сулаймон ўгли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	242
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Tijorat banklari kapitalining iqtisodiy mazmuni va uning tarkibi	247
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг.....	252
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	257
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	261
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	268
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarning boshqarish tizimini takomillashtirish.....	272
Uzakova Umida Ruzievna	

Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	278
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari	282
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Difuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	288
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	292
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	299
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	304
Qurbonova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	310
AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich	
Tijorat banklarining investitsion faoliyati samaradorligi va uni rivojlantirish yo'llari	316
Olimova Nodira Xamrakovna	
Baholangan majburiyatlar hisobini takomillashtirish	328
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
Qurilish-pudrat tashkilotlarida auditorlik tekshiruvda faoliyat uzluksizligini baholash	335
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li	
Основные направления развития инвестиционной деятельности предприятий	339
Махкамова Надира Саидмуратовна	
Milliy statistika axborot tizimlarining funksional jihatlari va o'ziga xos xususiyatlarining tahlili	344
Otajonova Gulhayo Maqsud qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish axborot tizimini modellashtirish	349
Xudoyorov Laziz Niyozovich, Ergashova Nargiza Boboxonovna	
Mamlakatimizda aksiz to'lanadigan tovarlarni soliqqa tortish usullari	355
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Iqtisodiy rivojlanish sharoitida investitsiya loyihalarini jalb qilgan mablag'lar orqali moliyalashtirishning zarurligi	361
Amonova Dilafro'z O'tkurovna	
To'lov tashkilotlarini tashkil etishda xatarlarni boshqarish	366
Axmedov Miraziz Alisherovich	
Korxonada inson kapitalini rivojlantirish tizimi va konsepsiyasini takomillashtirish imkoniyatlari	371
Hamrokulov M. O.	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalari faoliyatining zarurligi va iqtisodiy-huquqiy maqomi	379
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich	
Bank tizimida marketing faoliyati orqali yangi innovatsion xizmatlarni joriy etishning zamonaviy holati	383
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Экономическая сущность инновационной деятельности в банковском секторе	392
Шадиева Дилдора Хамидовна	
Yengil sanoat taraqqiyotining xitoy tajribasi va undan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	396
Jumaniyazova Feruza Rajabovna	
Tut parvonasi zararkunandasining biologik tarqalishi va zararini oldini olish choralari	406
Oybek Toshmurovich Karimov	
Ijtimoiy adolat va ayollar huquqlari: kasbiy kamsitish	410
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Ishsizlik nafaqalari tayinlash va xalqaro tajriba	416
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Takroriy ekinlar urug'ini to'g'ridan-to'g'ri nol ishlov berish orqali ekadigan qurilmaga tushadigan yuklamaning nazariy tadqiqoti	422
Abdullayev Baxodirjon Valijon o'g'li	
Banklarida jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish tizimining roli	426
Abdullayeva Dildora Qudratovna	

Biologik aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartari asosida tashkil etishning uslubiy jihatlari	429
Adxamov Samariddin	
Barqaror iqtisodiy o'sishga erishishda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....	434
Asqarova Mavluda Turabovna, Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Ilmiy-innovatsion iqtisodiyotda suv xo'jaligini rivojlantirish muammolari, yechimlar va natijalar: fundamental asosda.....	439
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritishning milliy va xalqaro standartlari.....	445
Maxamadaliyeva MahliyoXon Maxamadmurod qizi	
Tijorat banklari aktivlari va ularni samarali boshqarish nazariy asoslari	452
Masharipov Maxmud Bekturdiyevich	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	457
Rashidov Raximjon Iskandarovich, Abduraxmonov Anvar Akbar o'g'li	
Kichik sanoat zonalarini barpo etish va rivojlantirish omillari va hozirgi holatining tahlili	463
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Moliyaviy menejment tizimi samaradorligini oshirishda raqamli marketing strategiyasidan foydalanish	470
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
O'zbekiston Respublikasi moliyaviy tizimida byudjetdan tashqari jamg'armalarning ahamiyati va o'rni	477
Babanazarova Gulzar Ziautdinovna, Ajibayeva Rauiya Maxsudovna	
Aholi daromadlarini oshirishda asalarichilikning o'rni	483
Xudayarova Zuxra Yuldashevna	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ	486
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Tijorat banklari faoliyatida iqtisodiy risklar va ularni nazariy asoslari.....	494
Burxonov Asliddin Asqar o'g'li	
Biznes tuzilmalarini diversifikatsiya qilish modellari va usullari hamda innovatsion rivojlanish strategiyalarining qiyosiy tavsifi.....	501
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna	
Тенденции развития пищевой промышленности Узбекистана.....	507
Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна	
Soliq-bojxona siyosatining dolzarb masalalari va ularni takomillashtirish yo'nalishlari.....	513
Usmonov Kaxramonjon Akbaraliyevich	
Статистический анализ факторов, влияющих на бренд молока и молочных продуктов в Узбекистане	517
Холдарова Фариза Тухтабаевна	
Правовое регулирование рынка цифровых активов и криптовалют.....	523
Якубова Ш. Ш., Рашидов Рахимжон Искандарович	
Efficiency of Internal Audit Service and Report Improvement: Control of Sanatorium-Wellness Institution	532
Shafkarov Fahriddin Khudaiberdievich	
Development of Digital TV Services in the Conditions of Digitalization of the Economy.....	538
Farhad Karimov	
Kichik biznes faoliyatida muhim muvaffaqiyat omillarini belgilashning ahamiyati va ularni baholash.....	542
Kabulova Nurgo'zal Umirbek qizi	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ekonometrik tadqiq etish	545
Muminova Maxbuba Abduvafoyevna	
Korxonaning moliyaviy-xo'jalik faoliyati ko'rsatkichlarini baholash.....	552
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
Tadbirkorlik subyektlari tashqi savdo faoliyatini ichki tartibga solishni takomillashtirishning ayrim jihatlari..	556
To'rayev Nurbek Muxammadovich	
Temir yo'l transportida xizmat ko'rsatish jarayonini rivojlantirishning retseptiv tahlili	561
Raxmonov G'ayrat Ismatulloyevich	
Strategik boshqaruv hisobi va uning uslubiyotini takomillashtirish masalalari.....	566
Sharipova Shoxida Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmlari.....	571
Shodmonov Ruslan G'olib o'g'li	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning kontseptual jihatlari	578
Sultanov Maxmud Axmedovich	

Tijorat banklari foydasini soliqqa tortishning ayrim me'yoriy-huquqiy asoslari.....	582
Turanov M. Sh.	
O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining rivojlanishida tijorat banklarining o'rni.....	590
Zubaydullayeva Zulayxo Karimovna, Kaxarova Dildora Erkinovna	
O'zbekistonda tayyor kiyimlar bozori ko'lamini oshirishda marketing strategiyalarining samaradorligi.....	600
Urazov Mansur Musurmanovich	
Yevropaga barqaror eksport va qishloq xo'jaligida yashil rivojlanish uchun Mosh bozori strategiyalarining ta'sirini baholash.....	603
Valiyeva Aziza Anvar qizi	
Rangli tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonlarini paralellashtirish.....	609
Xidirova Barchinoy Ilxomovna	
Korxonalarda ishchi personal ehtiyojlarini motivatsiyaga ta'siri.....	614
Aripov Oybek Abdullayevich, Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ.....	619
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	627
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Positioning Textile Products in Competitive Strategy.....	630
Икрамова Нодира Бурхон кизи	
Sanoatni tarkibiy o'zgarishlar asosida maqbullashtirish va samaradorlik ko'rsatkichlarini prognozlash.....	635
Kasimov Azamat Abduraimovich	
O'zbekiston Respublikasi budjetini shakllanishida egri soliqlarni undirishning fiskal samaradorligi.....	642
Abdulxayeva Shahnoza Muxammadiyevna	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini boshqarish masalalari.....	649
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Влияние плодородности почвы на урожайность хлопчатника в хлопково-текстильных кластерах Республики Каракалпакстан.....	654
Сагиева Молдир Оразбай кизи	
Оценка категории вейпов среди курильщиков электронных сигарет Узбекистана.....	659
С. М. Мирзалиев, М. О. Куролов, Г. К. Абдурахманова, Джуди Сметана, Крисси Льюис	
Jahon kabel bozorini tatbiq etish va rivojlantirish xususiyatlari.....	672
Uralov Olimjon Maxammadjonovich	
Moliyaviy hisobotlar va ularni tuzish va auditorlik tekshiruvdan o'tkazishning uslubiy jihatlarini rivojlantirish.....	677
Nomozova Qumri Isoyevna, Abdinazarov Samijon Abbos o'g'li, Jabbarov Azamat Murodullayevich, Boymurodov To'liqin Azamatovich	
Digital Transformation Implementation Directions and Instrument Analysis.....	684
Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
Understanding Financial Indicators and Their Strategic Utilization: Insights from Global Practices and Uzbekistan's Experience.....	688
Astanova Zarnigor Obid qizi, Tukhtabaev Jamshid Sharafetdinovich, Jurayev Xurshid Mamatkulovich, Ismatova Kamola Obid qizi	
Turizm xizmatlari eksportida zamonaviy texnologiyalar orqali xizmatlar sifatini oshirishning ahamiyati.....	694
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	
Sanoat korxonalarida personal mehnatini tashkil etishni optimallashtirish yo'llari.....	699
Dilovarxo'jayeva Dilnozaxon Shavkatxo'ja qizi, Rustamova Dilnoza Jamshid qizi, Axtamova Parizod Oybek qizi, Nuritdinova Maftuna Jahongirovna	
O'zbekiston Respublikasida pul-kredit siyosati instrumentlaridan foydalanish amaliyotini takomillashtirish..	705
Kaxarova Dilnoza Shavkatovna	
Bojxona faoliyatini transformatsiyalashda innovatsion boshqaruvni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar.....	711
Ro'ziboyev Muhiddin Xushnudovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida aholining tadbirkorlik faolligini oshirish tendensiyalari.....	714
Xudayarova Maftuna Shavkatovna	
O'zbekiston qishloq xo'jaligini rivojlantirishda xorijiy va mahalliy investitsiyalarning o'rni.....	721
Yusupov Komaliddin Baxtiyor o'g'li	

Факторы успеха в управлении инвестициями промышленных предприятий	725
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Issues of minimizing risks related to mortgage lending of commercial banks of the republic of Uzbekistan	730
Kulliev Istam Yangimurodovich	
O'zbekiston Respublikasida nomoddiy aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari talablari asosida tashkil etish xususiyatlari	739
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Tijorat banklari faoliyatida risklarni pasaytirish yo'llari.....	744
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboyevich	
Investitsiyalar – moliyaviy barqarorlik kafolati	750
Xaydarov Nizamiddin Xamrayevich	
Современные подходы к управлению системой заработной платы и льгот в условиях рыночной экономики	755
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Atrof-muhit muhofazasida xulq-atvor iqtisodiyotining roli	763
Djalilov Farxod Abduganiyevich	
Eco-Paths of Uzbekistan: How Corporate Social Responsibility in Tree Planting and Transport Infrastructure is Paving the Way For Sustainable Futures.....	767
Oybekov Shohjahon Akmal o'g'li, Alfira Sofia, Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Oliy ta'lim xizmatlar bozorida raqamli marketingning ahamiyati.....	775
Ruziyeva Shaxlo Raupovna	
Sanoatning kon-geologiya korxonalari iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash xususiyatlari.....	780
Xotamov Javohir Abdusharop o'g'li	
Qishloq xo'jaligi agrotexnologiyalarni tijorat banklari orqali kreditlash yo'llari	785
Isakov J. Ya.	
Savdo korxonalarini rivojlantirishda tijorat banklarining ahamiyati va ularni takomillashtirish istiqbollari.....	792
Aktamov Abduvali Abdug'ani o'g'li	
Ekologik muammolar va "yashil" iqtisodiyot.....	798
Axunova Shohista Nomanjanovna, Maxkamova S. Sh.	
Rivojlangan mamlakatlar tajribasida umidsiz soliqlar qarzini hisobdan chiqarish tartiblari va uni amaliyotda qo'llash masalalari.....	802
G'aybullayev Abdunabi Abduvohid o'g'li, Usubjanov Shavkat Sidiqjanovich, Abdulazizov Baxodirjon Muhammadzohid o'g'li	
Qishloq xo'jaligida qiymat yaratish zanjirini raqamli texnologiyalarni qo'llash asosida takomillashtirish	806
Iroda Turdibayevna Kudratova	
Soliq hisobi va tahlilini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	812
Jumayev Umid Nazarovich, Xo'jayev Sadridin Mamatmurotovich, Gapparov Zokirjon Bozorovich	
Biznesni raqamlashtirishning iqtisodiy mazmuni va biznes transformatsiyasining nazariy asoslari.....	816
Mamajonov Fayzullo Abdusamatovich	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	820
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning ahamiyati va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.....	828
Maxmudaliyeva Manzuraxon Raxmon qizi	
Globalshuv sharoitida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash masalalari	831
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li, Xakimov Javohir Hamza o'g'li, Turganbaev Nursultan Bayram o'g'li, Masharipov Rasulbek Jo'rabekovich, Xasanov Ruslan Raxmatovich	
Davr xarajatlari va audit hisobini takomillashtirish.....	837
Quliyev Komiljon Shuxratovich, Ismatov Shohislom Nabi o'g'li, Qilichov Chingiz Ne'mat o'g'li, Shukurov Nurbek Akbarovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalarining mohiyati va nazariy asoslari.....	840
R. K. Ollaberganova	
Mamlakatda moliya bozorini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	845
Rizayeva Laylo Patxulla qizi, Boboqulova Shaxlo Turg'in qizi, Aminjonova Nozima Naimjonovna	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish sharoitlari va imkoniyatlardan samarali foydalanish tahlili	850
Turgunov Odilbek Maripovich	
Hudud investitsion faolligini oshirishda marketing strategiyalaridan samarali foydalanish yo'llari	857
Achilov Abrorjon Niyatqobilovich, Ergashev Alijon Hojimatovich	

Инструменты финансового рынка в сокращении уровня бедности в экономике Республики Узбекистан.....	861
Саиткулова Матлуба	
“Yashil” iqtisodiyot, ekologiyalashtirish va barqaror rivojlanish integratsiyasi: barqaror kelajakni ta’minlashga kompleks yondashuv.....	866
Tadjibayev Zakir Malikovich	
O‘zbekistonda iqtisodiy faollikni ta’minlashga qaratilgan fiskal va monetar siyosatlarining hozirgi holati.....	871
Xudeybergenova Nigora Turgunbayevna	
Davlat budjetida g‘azna ijrosining o‘rni.....	878
Jo‘rayeva Mohinur Norqul qizi, Axmedova Yashnar Abdulla qizi, Nosirova Jamila Akbarovna	
Davlat budjeti daromadlarining ijrosi va nazorati.....	882
G. M. Samandarova	
Sanoat korxonalarida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish mexanizmi.....	887
Q. A. Odinayev	
Tools of State Policy for Sustainable Development of Social Infrastructure in Uzbekistan.....	892
Abbasov Baurjan Madiyarovich, Navik Istikomah, Se M.Si, Nasriddinov Fazliddin	
Некоторые вопросы инноваций в развитии банковской деятельности.....	898
Джураев К. Т.	
Применение цифровых технологий в противодействии финансовым мошенничествам	905
Гадаев Исмат Ядгарович	
Turizm sohasida kadrlar tayyorlashga ilmiy-nazariy yondashuvlar va kadrlarning zamonaviy kompetensiyalari	909
Yuldasheva Dilnoza Ulug‘bekovna	
Tijorat banklarining passiv operatsiyalarini samarali boshqarishni takomillashtirish.....	913
Sarimov Shaxbozali Soatali o‘g‘li	
Kichik biznes subyektlari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi tahlili	919
Suvonov Ibrohim Izbasarovich, Yoqubjonov Azizjon Qobiljon o‘g‘li	
Pulga talab va taklifni statistik prognozlash masalalari	923
Ibrohimov Muhammadjon Abdullajanovich	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda soliq tizimi.....	928
Akbarov Akramjon Ibroximjonovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish usullari	932
To‘rayeva Nafisa Odiljonovna	
Behavioral Theory of the Firm	938
Egamberdieva Oydin Abror kizi	
O‘zbekiston hududlarida turizm turlarini rivojlanish orqali bandlik darajasini oshirish.....	944
Bolqiboyeva Ug‘iloy Bolqiboy qizi	
Mintaqa soliq tizimida yashirin iqtisodiyot ta’sirini baholash omillari	949
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna, Sapayev Maxsudbek Karimovich	
Sug‘urtaning iqtisodiyotdagi o‘rni va uning rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar	953
Iminov Toxirjon Karimovich	
O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish mexanizmini takomillashtirish	957
Malikova Shoiray Baxtiyorovna	
O‘zbekiston tikuv-trikotaj korxonalarining xalqaro bozorlardagi mavqeyini oshirish yo‘llari.....	962
Vafoyeva Dilafruz Ikromovna	
Kichik biznes sohasini istiqboldagi rivojlanishida davlat siyosati.....	968
Abdug‘aniyev Murodjon Shavkat o‘g‘li	
Innovative Development of Business Activity.....	972
Son of Otakhanov Sardorbek Makhammadali	
Aholi bandligini oshirishda xususiy tadbirkorlikning o‘rni.....	976
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
Turizm sohasida logistikani rivojlantirish masalalari	980
Muxtorova Indirabonu Yasharbek qizi	
Marketing logistikasining zamonaviy yondashuvlari.....	985
Pardayev Sherzod Xolmurodovich	

Raqamli transformatsiya sharoitida jamoat tashkilotlarini boshqarishni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar	991
Raxmonov Abduxalil Rasulovich	
O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishda iqtisodiy ko'rsatkichlar tahlili.....	995
Shodiyev Xurshedjon Karimovich, Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li, Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich, Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Kichik biznesni qo'llab-quvvatlash infratuzilmasini rivojlantirishning innovatsion mexanizmini takomillashtirish	1000
Shomurodova Mahliyo G'ulomjonovna	
2020–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini “yashil” energiya bilan ta'minlash uchun olib borilayotgan islohotlar	1004
Tojiyev Bilol Abdirosulovich, Azimov Erkin Umidovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni takomillashtirish asosida inson kapitalini rivojlantirish	1009
Ubaydullayev G'ayrat Zuvaytovich	
Ways to improve internal audit in enterprises in the digital economy	1014
Kodirova Zulhumor Namazovna	
Investment Management is an Important Factor of Economic Development	1019
Yuldasheva G. A., Ziyayev Dilshodjon	
Tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirish asosiy omilidir	1022
Aliyev Akmal, Bozorova Ozoda Raximovna	
Kichik biznesni mahalliy darajada boshqarish holatini baholashda mavjud iqtisodiy salohiyatni hisobga olgan holda yondashish uslubiyoti.....	1026
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
Формирование механизмов стратегического управления развития химической отрасли.....	1033
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	1038
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг	1042
Каримова Азиза Махомадризовна, Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda kichik biznesning amaliy ahamiyati	1047
Mamajanova Gulbaxor Toxirjon qizi, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Milliy innovatsion tizimning shakllanishida oliy ta'lim muassasalarining innovatsion rivojlanish prinsiplari...	1052
Nishonov Dilshod Shamsiddinovich	
Oliy ta'limda o'quv jarayonini samaradorligini oshirishda multimediya texnologiyalaridan foydalanish.....	1058
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda mikromoliyalashtirishning xususiyatlari	1063
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
O'zbekiston Respublikasi fiskal siyosatining siklik xususiyatini aniqlash masalalari	1067
Sheraliev Javoxirbek Jaxongir o'g'li	
O'zbekistonda reklama faoliyatini tashkil etishning huquqiy asoslari	1073
Samadov Asqarjon Nishonovich	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini oshirish yo'llari.....	1079
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье	1084
Зохидов Шахзод Шавкат угли	
Tadbirkorlik tavakkalchiligini sug'urtalash tizimi.....	1087
Sabirova Asal Shuhratovna	
Innovatsion bank mahsulotlarini tashkil etishda xorijiy mamlakatlar tajribasi va raqamli transformatsiyaning roli.....	1091
Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Hududiy turizm xizmatlarining mohiyati, zaruriyati va ahamiyati	1099
Toshmamatova Marjona Olimjon qizi	
Namangan viloyati qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalarining faoliyati samaradorligini ta'minlash holati va tahlili	1106
Otajanov Umid Abdullayevich	

NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQRARISH KORXONALARINING FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TA'MINLASH HOLATI VA TAHLILI

Otajonov Umid Abdullayevich

I.f.d., Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar universiteti dotsenti

Annotatsiya: Maqolada Namangan viloyati qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalarining faoliyati samaradorligini ta'minlash holati va tahlili natijalari ishlab chiqilgan. Xorijiy olimlarning tadqiqotlaridan foydalangan holda qurilish materiallarini ishlab chiqarish samaradorligini oshirish mexanizmlari tahlil qilingan. O'zbekistonda qurilish sohasiga qo'yilmalar, ularning tahlili va ulushi o'rganilgan. O'zbekistonda 2017–2022 yillarda islohotlarning natijasi o'laroq, qurilish sektori iqtisodiyotning boshqa tarmoqlariga nisbatan jadal o'zgarishi va qurilishda band bo'lganlar ulushi va o'sish surati ko'rsatib berilgan. Respublika bo'yicha qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalari samaradorligiga tashqi omillarining ta'siri ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: Milliy iqtisodiyot, kapital qurilish, xorijiy investitsiya, qurilish industriya, sanoati mahsulotlari, raqobatbardosh, iqtisodiy samaradorlik.

Abstract: The article develops the results of an analysis of the state of ensuring the efficiency of enterprises producing building materials in the Namangan region. With the help of research by foreign scientists, mechanisms for increasing the efficiency of production of building materials were analyzed. Investments in the construction sector of Uzbekistan, their analysis and share were studied. As a result of reforms in Uzbekistan in 2017–2022, the construction sector has changed rapidly compared to other sectors of the economy, showing the percentage of people employed in construction and the growth pattern. The influence of external factors on the efficiency of enterprises producing construction materials in the republic is shown.

Key words: National economy, capital construction, foreign investment, construction industry, industrial products, competitiveness, economic efficiency.

Аннотация: С помощью исследований зарубежных ученых проанализированы механизмы повышения эффективности производства строительных материалов. Изучены инвестиции в строительный сектор Узбекистана, их анализ и доля. В результате реформ в Узбекистане в 2017–2022 годах строительный сектор быстро изменился по сравнению с другими отраслями экономики, показан процент занятых в строительстве и картина роста. Показано влияние внешних факторов на эффективность предприятий по производству строительных материалов в республике.

Ключевые слова: Национальная экономика, капитальное строительство, иностранные инвестиции, строительная отрасль, промышленная продукция, конкурентоспособность, экономическая эффективность.

KIRISH

Qurilish sohasi aholi birlamchi zaruriy ehtiyojlari takibidagi yashash ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladi. Dunyoda aholi soni ortishi bilan bu ehtiyojlari ham jadal ortib bormoqda. Iqtisodiy salohiyatga va rivojlangan infratuzilmaga ega bo'lgan mamlakatlarda qurilish sohasi iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlaridan biriga aylanib bormoqda. Xalqaro tashkilotlar ma'lumotlariga ko'ra, "Yaqin 10 yillik kelajak (2030-yilgacha bo'lgan davr)da dunyo bo'yicha qurilish mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi har yili o'rtacha 2,3 %ga ortib borishi prognozlanmoqda. Ko'rsatib o'tilgan davrda rivojlangan mamlakatlar (AQSH, Yaponiya, Yevropa Ittifoqi mamlakatlari)da qurilish sanoati mahsulotlari ishlab chiqarish hajmida o'rtacha yillik 0,1-0,5 % atrofida pasayishi kuzatilsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda 5,0-8,0 % atrofida o'sishi kutilmoqda. Qurilish materiallari sanoatini rivojlantirish va uning samarali faoliyatini ta'minlash barcha mamlakatlarda dolzarb vazifa sifatida namoyon bo'lmoqda. Bunga esa iqtisodiy, tashkiliy mexanizmlarni takomillashtirish hamda zamonaviy texnologiyalarini qo'llash orqali erishish talab etiladi.

O'zbekistonda qurilish sohasining tarkibiy qismi bo'lgan qurilish materiallari sanoati tarmog'i korxonalarida texnologik va tashkiliy-iqtisodiy jarayonlarini takomillashtirishga, soha korxonalarida bozor mexanizmlarini izchil joriy etishga va ularda ishlab chiqarish hamda xizmat ko'rsatish jarayonlarini diversifikatsiya qilishga, tarmoqda qo'shilgan qiymat zanjirining to'laqonli shakllantirish orqali soha korxonalarining iqtisodiy salohiyatini oshirishga, shu orqali bandlikni ta'minlash, aholining qurilish mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojini qondirish hamda turmush farovonligini oshirishga katta e'tibor berilmoqda.

2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasida ham qurilish mahsulotlari bozorini rivojlantirish bo'yicha "Qurilish materiallari ishlab chiqarish hajmini 2 baravarga ko'paytirish va sanoat tarmoqlarida mehnat unumdorligini oshirish dasturlarini keng joriy qilish bo'yicha ustuvor vazifalar belgilangan. Ularning samarali ijro etilishini ta'minlash sohada energiya tejamkor materiallarini keng joriy etib uy-joy qurilish muddatlarini qisqartirish va tannarxini pasaytirish, qurilish materiallari ishlab chiqarishda xarajatlarni optimallashtirishni nazarda tutadi. Mazkur vazifalarning bajarilishida hududlarda kamida bittadan qurilish materiallarini ishlab chiqarishdan qurilish obyektlarini loyihalashtirish va tayyor ko'p qavatli uy-joylar qurishgacha qo'shilgan qiymat zanjirini o'zida jamlagan uy-joy qurilishi klasterlarini tashkil etish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ular negizida qurilish mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalarning tashkiliy iqtisodiy mexanizmni yanada takomillashtiriladi va alohida korxonalar o'rtasidagi integratsion aloqalar shakllanadi. Aynan shu yo'nalishlarda qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalarini rivojlantirish borasidagi ilmiy tadqiqotlarni yanada kengaytirish maqsadga muvofiq.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Qurilish materiallari ishlab chiqaruvchi korxonalarning iqtisodiy samaradorligini boshqarish bo'yicha xorijiy olimlardan: D.Rikardo, M.X.Meskon, D.J.Rechmen, M.H.Meskon, K.L.Bouvi, M.Porter, R.Chase, E. Demming, va boshqalarning ilmiy ishlarida yoritib berilgan.

Shu bilan birga, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi davlatlarida korxonalarda raqobat ustunliklaridan samarali foydalanish va aholi daromadini oshirish sohasini tadqiq etish bo'yicha V.M.Vasilsova, O.G.Turoves, B.A.Rayzberg, L.Sh.Lofovskiy, Ye.B.Starodubseva, N.I.Bazilev, F.Piter, A.Djozef, T.I.Batrakova, A.V.Kutsenko, T.A.Govorushko, N.I.Klimash va boshqalar ilmiy izlanishlar olib borishgan.

O'zbekistonda korxonalarning umumiy muammolari, ularning raqobatbardoshligini ta'minlash masalalari bo'yicha mahalliy olimlardan: M.Sharifxo'jayev, Yo.Abdullayev, N.K.Yo'ldoshev, R.I.Nurimbetov, Sh.N.Zaynutdinov, S.K.Salayev, B.B.Jumaniyazov, K.S.Tashmuxe'dova, U.I.Djumaniyazov, A.Abdullayev, Sh.A.Dexqonov, A.Abdug'aniyev va boshqalar ilmiy tadqiqotlar olib borganlar.

Keltirib o'tilgan mutaxassis olimlarning ishlarida mavzu doirasida ko'proq korxona va tashkilotlar bo'yicha yondoshuvlar, ularning umumiy iqtisodiyotga ta'siri keng hamda chuqur o'rganilgan bo'lsada, aynan kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini shakllantirish va raqobat ustunliklaridan samarali foydalanish hamda rivojlantirish istiqbollari to'g'risida bayon etilmagan. Bu esa tadqiqot mavzusining tanlanishiga va uning maqsad hamda vazifalarini belgilashga sabab bo'ldi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, statistik kuzatish, statistik jamlash va guruhlash, tanlanma, korrelyatsion va regression tahlil, ekonometrik modellashirish hamda prognozlash kabi usullar qo'llanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mamlakat iqtisodiyotida muhim o'rin egallagan Qurilish iqtisodiyotning barcha tarmoqlari uchun asosiy fondlarni yaratishda iqtisodiy tarmoq sifatida ishtirok etadi. Kapital qurilish mahsulotlari deganda belgilangan tartibda foydalanishga topshirilgan va qabul qilingan ishlab chiqarish obyektlari va noishlab chiqarish obyektlari tushuniladi. Qurilishda bajarilgan ishning yakuni sifatida belgilangan mahsulot asosiy fondlarga aylanadi. Ularni yaratishda iqtisodiyotning boshqa tarmoqlari (qurilish materiallari sanoati, metallurgiya, mashinasozlik va kimyo sanoati va boshqalar) ishtirok etadi. Texnologik, energetik va boshqa asbob-uskunalar hamda mexanizmlar bilan jihozlangan bino va inshootlar asosiy ishlab chiqarish fondlarining jismoniy va moddiy tarkibini tashkil qiladi.

Kapital qurilish sohasida iqtisodiyotning 70 dan ortiq tarmoqlari bevosita yoki bilvosita ishtirok etib, qurilishni metall va metall konstruksiyalari, sement, yog'och, qurilish mashinalari, transport vositalari, yoqilg'i-energetika resurslari bilan ta'minlaydi. Qurilishda qurilish materiallari sanoati mahsulotlarining 50%, metall prokatining 18% ga yaqini, yog'ochning 40%, mashinasozlik sanoati mahsulotlarining 10% dan ortig'i foydalaniladi. Qurilishga sanoatning deyarli barcha tarmoqlari xizmat ko'rsatadi. Qurilish materiallarini, qurilish konstruksiyalarini va qurilish texnikasini tashish uchun transportning avtomobil, temir yo'l, daryo, dengiz va havo kabi deyarli barcha turlaridan foydalaniladi. Qurilish xarajatlarida transport xarajatlarining qiymati 20% ga etadi.

Shunday qilib, kapital qurilish ishlab chiqarish vositalarining ishlash imkoniyatini ta'minlaydigan moddiy sharoitlarni yaratadi. Qurilish industriyasi umumiy qurilish va ixtisoslashtirilgan tashkilotlar, loyiha-tadqiqot va ilmiy-tadqiqot tashkilotlari, qurilish industriyasi korxonalari qurilish birlashmalari tarkibida, shuningdek, qurilish-montaj ishlarini tejamkorlik bilan bajaruvchi tashkilotlar faoliyatini birlashtiradi. Bundan ko'rinadiki, qurilish tarmoqlari samaradorligini aniqlash keltirib o'tilgan tarmoqlarning sinergetik samarasi orqali ifoda etish maqsadga muvofiqdir.

Milliy iqtisodiyotning rivojlanishi uning barcha sohalarida shakllanadigan yalpi ichki mahsulot dinamikasi bilan belgilanadi. Qurilish moddiy sohaga mansub sanoat sifatida iqtisodiy tizimning barcha ishtirokchilari - yuridik va jismoniy shaxslarning asosiy fondlarini yaratish va tiklash uchun mo'ljallangan; budjet va tijorat tashkilotlari va boshqalar. Qurilishning muhim roli barcha zarur insoniy, moddiy, energiya va axborot resurslarni ehtiyotkorlik bilan ta'minlashni talab qiladi.

Qurilishni rivojlantirish, uning samaradorligini oshirish uni sanoatlashtirish asosida amalga oshiriladi, uning asosiy yo'nalishlari sifatida: binolarni yig'ish hajmini oshirish uchun texnologik jarayonlarning bir qismini qurilish maydonlaridan zavodlarga, statsionar ishlab chiqarish sharoitlariga o'tkazish va qurilayotgan inshootlar, binolar va inshootlarning texnologik loyiha yechimlarini takomillashtirish, qurilish ishlarining uzluksiz ishlab chiqarilishini ta'minlash maqsadida bino va inshootlarni qurish, qurilish materiallari va inshootlarini yetkazib berish bo'yicha texnologik operatsiyalar va jarayonlarni mexanizatsiyalashtirish uzluksiz jarayonini kiritish mumkin.

Kapital qurilish funksiyalariga asosiy fondlarni yaratishdan tashqari, mavjud asosiy fondlarni kengaytirish, rekonstruksiya qilish va texnik jihatdan qayta qurollantirish kiradi. Shuning uchun ham kapital qurilishning asosiy vazifasi mamlakat iqtisodiyotining barcha tarmoqlari asosiy fondlarini kengaytirilgan takror ishlab chiqarish va sifat jihatidan yangilashdan iborat.

Qurilishga tayyorgarlik quyidagi yo'nalishlarda amalga oshiriladi: obyektning qurilish texnik-iqtisodiy asoslarini texnik-iqtisodiy o'rganish, obyektning loyihalash va qurilishga muhandislik-texnik tayyorgarlik. Har bir yo'nalishning o'z vazifalari bor. Texnik-iqtisodiy tadqiqotlar jarayonida kelajakdagi obyektning asosiy texnik-iqtisodiy ko'rsatkichlari aniqlanadi va uni qurilishning iqtisodiy maqsadga muvofiqligi baholanadi.

Shunday qilib, qurilish materiallari sanoatini o'z ichiga olishi kerak bo'lgan turdosh tarmoqlar va kichik tarmoqlarni optimal o'zaro rivojlantirish zarurati tug'iladi, ularsiz qurilish jarayonini tasavvur qilib bo'lmaydi. Shu ma'noda, dastlab O'zbekiston Respublikasida qurilish tarmoqlari faoliyatining iqtisodiy tahlilini ko'rib chiqishni maqsad qilib olindi (1-jadval).

1-jadval: 2010–2022-yillarda qurilish sanoatining O'zbekiston Respublikasi yalpi ichki mahsulotidagi hajmi va ulushi^[34]

	Ko'rsatkichlar	2010	2015	2020	2021	2022
1.	Yalpi ichki mahsulot, mlrd so'm	78936,6	221350,9	605514,9	738425,2	888341,7
2.	O'tgan yilga nisbatan o'sish, %	104,2	118,8	109,5	106,8	106,6
3.	Qurilish sanoatining yalpi ichki mahsulotga qo'shgan hissi, mlrd. so'm	8245,8	25423,1	88130,3	107492,7	123412,2
4.	Qurilishning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, %	5,4	5,7	6,7	6,6	6,7
5.	Asosiy kapitalga investitsiyalar, mlrd. so'm	16463,7	44810,4	210195,1	239552,6	251247,6
6.	O'tgan yilga nisbatan o'sishi, %	104,2	109,4	95,6	102,9	101,8
7.	Qurilishga kiritilgan investitsiyalar, mlrd. so'm	9,9	40,1	228,1	142,8	287,0
8.	O'tgan yilga nisbatan o'sishi, %	99,1	100,3	100,1	101,4	100,6
9.	Tugallangan qurilish ishlari hajmi, mlrd. so'm	25423,1	25423,1	88130,3	107492,7	112425,5
10.	O'tgan yilga nisbatan o'sishi, %	105,1	118,8	109,5	106,8	105,4

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, tahlil qilingan 2010–2022-yillarda qurilish sanoatining O'zbekiston Respublikasi yalpi ichki mahsulotidagi hajmining barcha ko'rsatkichlari o'sish tendensiyasiga ega, ammo Tugallangan qurilish ishlari hajmida 2020-yil ko'rsatkii 2010-yilga nisbatan 0,3 %ga oshgan bo'lsada, ushbu ko'rsatkich qolgan davrlarga nisbatan pasaygan. Bu esa o'z navbatada, tarmoqda keyingi davrlarda bajarilgan ishlarning miqdor jihatidan sifat darajasiga o'tganligi bilan izohlanadi.

O'zbekistonda 2017–2022-yillarda islohotlarning natijasi o'laroq, qurilish sektori iqtisodiyotning boshqa tarmoqlariga nisbatan jadal sur'atlarda o'sayotganligini xususan, qishloq xo'jaligi 2017 yilda 1,2%, 2018 yilda 0,3%, 2019 yilda 3,1%, 2020-yilda 3,0%, 2021-yilda 4,0 %, 2022-yilda 3,6 %ga va sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish 2017-yilda 5,2%, 2018 yilda 10,8%, 2019-yilda 5,0%, 2020 yilda 0,9%, 2021-yilda 8,8 %, 2022-yilda 5,2 %ga o'sgan bo'lsa, qurilish hajmi 2017–2022-yillarda mos ravishda 6,0%, 14,3%, 22,9%, 9,5%, 6,8 % va 6,6 %ga o'sgan.

Yana bir e'tiborli jihat shundaki, qurilish ishlarida nodavlat sektorining ulushi oshib bormoqda, 2020 yilda mazkur ko'rsatkich 95,2%ni tashkil etgan bo'lsa, 2021 yilda 95,8% va 2022-yilda 96,1 %ga yetgan. Biroq bu hali yetarli miqdorda emas, chunki yalpi ichki mahsulot tarkibida qurilishning ulushi sezilarli darajada o'zgarishsiz qolmoqda. Shuni ta'kidlash joizki, tarmoqning ijobiy natijalarga erishishda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi qurilish tarmog'ini modernizatsiya qilish, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2021–2025 yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi [35] Farmoni qurilish sohasidagi ishlarni yangi bosqichga olib chiqishda muhim ahamiyat kasb etdi.

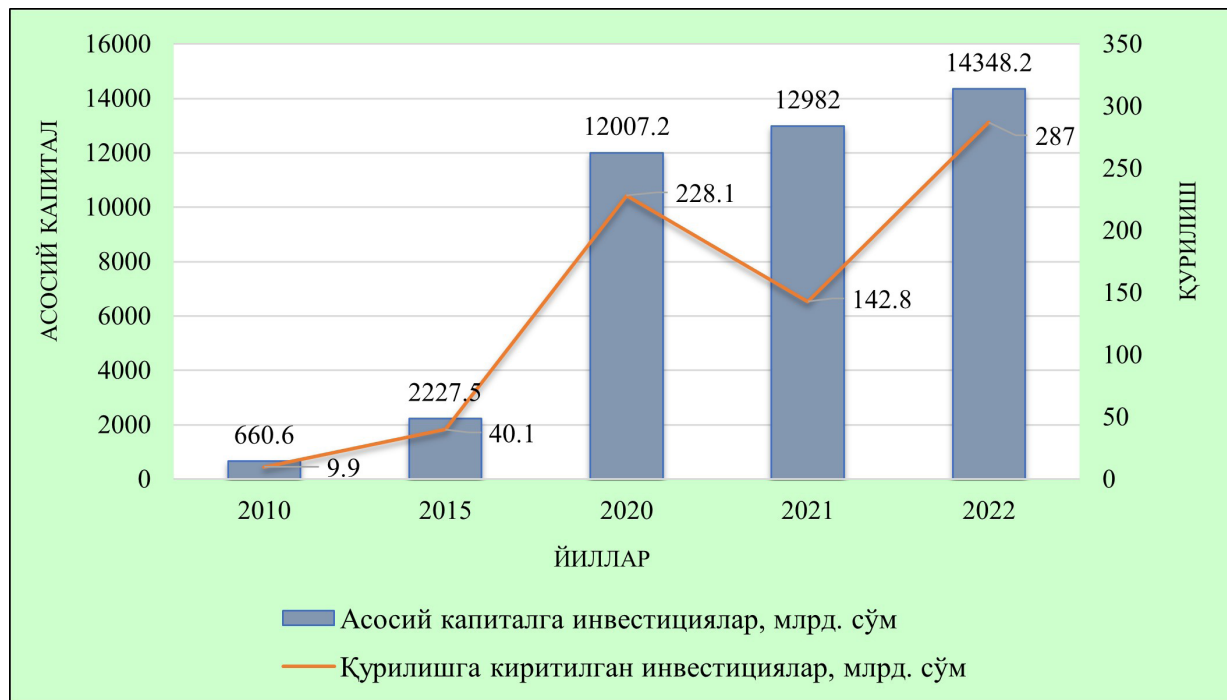
Xuddi shu kabi, Namangan viloyatida qurilish sohasida olib borilayotgan ishlar natijasiga e'tibor qaradigan bo'lsak, qurilishda shaffoflikni ta'minlash va korrupsiyaga qarshi kurashish choralari bo'yicha islohotlar samarasini oshirish bo'yicha "Qurilish sohasiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori [36] ni, qurilishda sifat va nazoratni kuchaytirish bo'yicha islohotlarni amalga oshirishga qaratilgan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5 fevraldagi "Qurilish-montaj ishlari sifatini tubdan yaxshilash va qurilishni nazorat qilish tizimini takomillashtirish choralari to'g'risida"gi PQ-4586-son qarori[37] hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 20-avgustdagi "Obyektlarda davlat qurilish nazoratini amalga oshirish bo'yicha ma'muriy reglament hamda obyektlarning xavf-xatarlar toifalari tasnifini tasdiqlash to'g'risida"gi 496-son qarori [38] qarorini qabul qilinishi va uning Namangan viloyatida ijrosini ta'minlanishi tarmoqda ijobiy natijalarga erishishga olib keldi (2-jadval).

2-jadvalda keltirilgan Namangan viloyati yalpi hududiy mahsulotidagi hajmining 2010–2022-yillardagi o'rtacha o'zgarishiga e'tibor qaratadigan bo'lsak, yalpi hududiy mahsulotidagi hajmi o'rtacha 16523,3 mlrd. so'mga o'zgargan bo'lib, bu yillar bo'yicha olinganda o'rtacha 7,4 %ga oshganligini ta'kidlash o'rinli. Bu davr mobaynida qurilish sanoatining yalpi hududiy mahsulotiga qo'shgan hissasi o'rtacha 5,7 foizga teng bo'lgan. Namangan viloyatida qurilish tarmog'ida erishgan bunday ijobiy natijalar avvalambor, yuqorida ta'kidlab o'tilgan islohotlar natijasi bo'lsa, ikkinchidan tarmoqqa yo'naltirilgan investitsiya hajmining ortib borishi bilan izohlash mumkin. Ya'ni, 2010–2022-yillar davomida Namangan viloyati qurilish tarmog'iga yo'naltirilgan investitsiya hajmining o'rtacha 141,6 mlrd. so'mni tashkil etgan bo'lib, 2022-yilning o'zida bu ko'rsatkich 287,0 mlrd. so'mga teng bo'lganligi bilan izohlanadi.

2-jadval: 2010–2022-yillarda qurilish sanoatining Namangan viloyati yalpi hududiy mahsulotidagi hajmi va ulushi

	Ko'rsatkichlar	2010	2015	2020	2021	2022
1.	Yalpi hududiy mahsulot, mlrd. so'm	3364,4	10826,9	27863,0	34194,1	41098,2
2.	O'tgan yilga nisbatan o'sish, %	110,3	107,7	105,1	109,7	106,6
3.	Qurilish sanoatining yalpi hududiy mahsulotiga qo'shgan hissasi, mlrd	197,3	452,4	2039,0	2410,2	2923,6
4.	Qurilishning yalpi hududiy mahsulotdagi ulushi, %	6,0	4,3	7,5	7,3	7,3
5.	Asosiy kapitalga investitsiyalar, mlrd. so'm	660,6	2227,5	12007,2	12982,0	14348,2
6.	O'tgan yilga nisbatan o'sishi, %	90,3	108,5	88,0	100,5	101,2
7.	Qurilishga kiritilgan investitsiyalar, mlrd	9,9	40,1	228,1	142,8	287,0
8.	O'tgan yilga nisbatan o'sishi, %	99,1	100,3	100,1	101,4	100,6
9.	Tugallangan qurilish ishlari hajmi, mlrd.	1010,4	4678,2	5556,7	6762,3	7132,3
10.	O'tgan yilga nisbatan o'sishi, %	132,9	102,6	118,3	109,1	110,3

So'nggi yillarda mamlakatda xorijiy investitsiyalarni jalb etishga oid olib borilayotgan islohotlar, ochiqlik va shaffoflik, xalqaro hamkorlikning kengayishi va mamlakatda qulay investitsiya muhitining yaratilishi, qurilish tarmog'ida asosiy kapitalga o'zlashtirilgan chet el investitsiyalar hajmining keskin ravishda ortishiga sabab bo'ldi. Xususan, bu ko'rsatkich 2017-yildagi 12,1 mln. so'mdan 2020-yilda 3,5 trln. so'mga va 2022-yilda dastlabki ma'lumotlarga asosan 4,1 trln. so'mga yetgan. Qurilish tarmog'iga yo'naltirilgan kapital qo'yilmalarning ortishi investitsiya va boshqa dasturlar doirasida yuqori texnologik va texnik ishlab chiqarishni yaratish, modernizatsiya qilish va yirik infratuzilmalar qurilishining ortishiga xizmat qilmoqda.

1-rasm: Qurilish industriyasining jami va investitsion kapital qo'yilmalarining bog'liqligi

Rasmdan ko'rinib turibdiki, umumiy kapital qo'yimlar qurilishga qo'yilgan investitsiyalarga nisbatan tezroq o'sadi va qurilish sohasidagi kapital qo'yimlar 9,9 mlrd. so'mga yetshi bilan 660,6 mlrd. so'mga solishtirganda 1,5 foizini tashkil etdi. Shuni ham ta'kidlash kerakki, 2022-yilda 2010-yilga nisbatan qurilishga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi deyarli 29,0 barobar o'sganligini kuzatish mumkin. So'nggi bir necha yil ichida bozorning bosqichma-bosqich o'zgarishi natijasida qurilishning umumiy ko'rsatkichlarida ijobiy tendensiya kuzatildi. 2020–2022-yillar davomida O'zbekistonda qurilish mahsulotlari turlari bo'yicha tugallangan qurilish ishlari hajmi 4-jadvalda keltirilgan (4-jadval).

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, qurilishning umumiy hajmi 2013-yilga nisbatan 2022-yilda 6762,3 mlrd. so'm yoki 25,1 foizga oshgan. Ammo 2020-yilda qurilish va uning deyarli barcha konstruktiv elementlari (turar-joy binolari bundan mustasno), ya'ni 2019-yilga nisbatan 34,8 foizga sezilarli o'sishi kuzatildi. 2021-yilda qurilish ishlarining biroz barqarorlashuvi kuzatilmoqda, biroq 2021-yildan 2020-yilgacha qurilishning umumiy hajmi 5556,7 mlrd. so'mga yoki 18,8 foizga oshgan. Shu sababli, butun davr uchun biz 2022-yildagi zanjir tezligidan yuqori o'sish sur'atini ko'ramiz.

4-jadval: Namangan viloyatida qurilish mahsulotlari turlari bo'yicha tugallangan qurilish ishlari hajmi

Yil/o'sish	Qurilish, jami	Bino	Shundan		Muhandislik binolari
			Turar joy	Noturar joy	
2019, mlrd. so'm	3471	2547,7	2196,1	351,6	677,7
2020, mlrd. so'm	4678,2	3447,8	2954,8	493,0	906,8
Zanjirning o'sish sur'atlari, %	134,8	135,3305	134,5	140,2	133,8
2021, mlrd. so'm	5556,7	4123,1	3430,4	692,7	1063,8
Zanjirning o'sish sur'atlari, %	118,8	119,5844	116,1	140,5	117,3
2022, mlrd. so'm	6762,3	5125,8	4464,6	661,2	1240,4
Zanjirning o'sish sur'atlari, %	121,7	124,3	130,1	95,5	116,6
Asosiy o'sish sur'atlari, %	125,1	126,4	126,9	125,4	122,6

Bu o'zgarishlar nafaqat qurilishning umumiy hajmlari tarkibida sodir bo'ladi, balki qurilish mahsulotlari tur-larining haqiqiy hajmlarida ham tahlil qilingan davr uchun faqat ijobiy o'zgarishlarga ega bo'ldi. Shu ma'noda, qurilish iqtisodiyotning boshqa tarmog'i kabi viloyatda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Qurilish industriyasining rivojlanishi muqarrar ravishda mamlakatda iqtisodiy yuksalish va ko'plab ijtimoiy muammolarning hal etilishiga sabab bo'lmoqda.

Hozirgi bosqichda ushbu sohaning raqobatbardoshligi haqida gapirish juda qiyin. Agar mintaqaviy miqyosda markaziy tumanlar va yirik millioner shaharlar qurilish tashkilotlarining katta quvvatlari va investitsion jozibadorligi tufayli ustunlik tendensiyasi aniq kuzatilgan bo'lsa, u holda jahon miqyosida mamlakatimiz qurilish sanoati zarur moliyaviy va tashkiliy o'zgarishlarning yo'qligi bois ancha orqada qolmoqda.

Albatta, qurilish tarmog'ining ishlashini rivojlanishi, tegishli, mavjud ta'minlovchi tarmoqlarni muvaffaqiyatli rivojlantirmasdan tasavvur qilish qiyin. Qurilish jarayoni yuqori darajadagi moddiy intensivlik bilan tavsiflanadi, bu esa, shunga ko'ra, qurilish materiallari sanoatini qurilish mahsulotlarini yaratish uchun zarur materiallar bilan ta'minlaydigan yetakchi o'ringa olib keladi. Qurilish materiallari sanoati o'ziga xos qurilish materiallari bozorini tashkil etuvchi yigirmadan ortiq sanoatni o'z ichiga olgan ko'p tarmoqli sohadir.

Bunda qurilishning insoniy, moddiy, energiya va axborot resurslarni ehtiyotkorlik bilan ta'minlashni nazarda tutiladi. Qayd etish lozimki, sanoatni, qishloq xo'jaligini, transportni va qurilish o'zini turdosh tarmoqlar bilan optimal o'zaro bog'liqlikda rivojlantirish zarurati mavjud, bu bog'liqliksiz qurilish jarayonini va qurilish materiallari ishlab chiqarishni tasavvur qilib bo'lmaydi. Bu mulohaza qurilish materiallari bozoriga ham taalluqlidir. Bu juda istiqbolli, shuning uchun unga e'tibor qaratish va nafaqat ichki bozorni, balki tashqi bozorni ham zabt etish kerak.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotlar shundan dalolat beradiki, Qurilish jarayonini hududni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning strategik maqsadlari bilan muvofiqlashtirishda qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalari bilan hamkorlikni ta'minlash mexanizmi ishlab chiqish taklif etiladi.

Xulosa qilib aytganda, kapital qurilish ishlab chiqarish vositalarining ishlash imkoniyatini ta'minlaydigan moddiy sharoitlarni yaratadi. Qurilish industriyasi umumiy qurilish va ixtisoslashtirilgan tashkilotlar, loyiha-tadqiqot va ilmiy-tadqiqot tashkilotlari, qurilish industriyasi korxonalari qurilish birlashmalari tarkibida, shuningdek, qurilish-montaj ishlarini tejamkorlik bilan bajaruvchi tashkilotlar faoliyatini birlashtiradi. Bundan ko'rinadiki, qurilish tarmoqlari samaradoriligini aniqlash keltirib o'tilgan tarmoqlarning sinergetik samarasi orqali ifoda etish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. https://www.designingbuildings.co.uk/wiki/Global_construction_market_projections_from_2020_to_2030
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni bilan tasdiqlangan "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi Uzbekistonning Tarakkiyot strategiyasi" (11-bo'lim 22-Maxcan)//www.lex.uz.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Qurilish sohasiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" 20.09.2019-yildagi PQ-4464-son qarori, <https://lex.uz/docs/4523181>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Qurilish-montaj ishlari sifatini tubdan yaxshilash va qurilishni nazorat qilish tizimini takomillashtirish choralari to'g'risida" 05.02.2020-yildagi PQ-4586-son qarori, <https://lex.uz/docs/4726130>
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Obyektlarda davlat qurilish nazoratini amalga oshirish bo'yicha ma'muriy reglament hamda obyektlarning xavf-xatarlar toifalari tasnifini tasdiqlash to'g'risida" 20.08.2020-yildagi 496-son qarori, <https://lex.uz/docs/4959990>
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi qurilish tarmog'ini modernizatsiya qilish, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2021–2025-yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida" 27.11.2020-yildagi PF-6119-son Farmoni, <https://lex.uz/docs/5130468>
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Qurilish sohasiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" 20.09.2019 yildagi PQ-4464-son qarori, <https://lex.uz/docs/4523181>
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2023-yilda bozor tamoyillariga asoslangan ipoteka kreditlari orqali aholini uy-joy bilan ta'minlash dasturini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" 13.04.2023-yildagi PF-51-son Farmoni. <https://lex.uz/docs/6433775>
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Uy-joyga muhtoj xotin-qizlarni uy-joy bilan ta'minlash hamda toshkent shahrida boshpanasiz, og'ir turmush sharoitiga tushib qolgan fuqarolarning yashash sharoitlarini yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida" 06.12.2021-yildagi 737-son qarori, <https://lex.uz/uz/docs/5760624>
10. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlaridan foydalangan holda muallif ishlanmasi
11. Куценко А. В. Организационно-экономический механизм управления эффективностью деятельности предприятий потребительской кооперации Украины: монография. Полтава: РОВ ПУСКУ, 2008. 23-24 с. Куценко А. В. Организационно-экономический механизм управления эффективностью деятельности предприятий потребительской кооперации Украины: монография. Полтава: РОВ ПУСКУ, 2008. 23-24 с.

12. Светличная Я.В. Оценка и обеспечение экономической результативности функционирования дорожно-строительных предприятий: автореф. дис...канд. экон. наук: 08.07.03. Харьков, 2002. 19 с.
13. Говорушко Т.А., Климаш Н.И. Управление эффективностью деятельности предприятий на основе стоимостно ориентированного подхода: монография. Киев: Логос, 2013. 204 с.
14. Говорушко Т.А., Климаш Н.И. Управление эффективностью деятельности предприятий на основе стоимостно ориентированного подхода: монография. Киев: Логос, 2013. 204 с.
15. Петровцы М.М. Эффективность деятельности предприятий-природопользователей (по материалам предприятий Закарпатской области): автореф. дис...канд. экон. наук: 08.06.01. Ужгород, 2004. 7 с.
16. Ibrogimov, S. (2022). Assessment indicators of theoretical aspects of management of economic efficiency of enterprises. NamMQI.
17. Ibrogimov, S. (2022). Korxonalarning iqtisodiy samaradorligini boshqarishning nazariy jihatlar va uni baholash uchun ko'rsatkichlarni tanlash. NamMQI.
18. Ibrogimov, S. (2022). Qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalari faoliyatining boshqarish tamoyillari. NamMQI.
19. Ibrogimov, S. (2022). Namangan viloyatida sanoat tarmog'ini rivojlantirish tendensiyalari. Xorazm ma'mun akademiyasi axborotnomasi.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.